CYDBWYLLGOR ARCHIFAU MORGANNWG

DYDD GWENER, 22 MEDI 2023

Yn bressenol:	Cynghorydd (Cadeirydd) Mackie
	Cynghorwyr Lewis Robson, Birch, Andrews, Colbran, Harris, Stephens a/ac Winstanley

11 : YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan y Cynghorwyr Wendy Lewis, Gareth Jones, Gwyn John, Keith Jones a Julian Simmonds.

12 : DATGAN BUDDIANNAU

Dim

13 : COFNODION

Cytunwyd bod cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 6 Mehefin 2023 yn gofnod cywir yn amodol ar gynnwys ymddiheuriadau'r Cynghorydd Barry Stephens.

14 : ADRODDIAD ARCHIFYDD MORGANNWG AR GYFER Y CYFNOD 1 MEHERIN A 31 AWST

Rhoddwyd diweddariad cynhwysfawr i'r Aelodau ar waith y gwasanaeth ar gyfer y cyfnod 1 Mehefin 2023 – 31 Awst 2023 i gyd wedi'u categoreiddio yn erbyn canlyniadau'r Cynllun Blynyddol.

I grynhoi, eglurodd yr Archifydd fod yr Archifau'n parhau i fod yn brysur iawn, o ran defnydd o'r adeilad a'r casgliadau ac o ran cynllunio ar gyfer defnydd yn y dyfodol hefyd. Roedd staff wedi manteisio ar y cyfle i gymryd gwyliau dros yr haf ac roedd hynny, fel bob amser, wedi creu heriau wrth sicrhau bod popeth yn cael ei gwmpasu.

Nododd yr Aelodau fod y tîm wedi parhau i fod yn brysur iawn ac yn cyflawni i safon uchel. Cyfeiriwyd sylw'r Aelodau at yr atodiadau a oedd yn dangos y cafwyd nifer fawr o dderbyniadau a bod llawer o waith wedi'i wneud ar y casgliadau.

Tynnodd yr Uwch Archifydd sylw'r Aelodau at Atodiad 5 a oedd yn rhoi crynodeb o Arolwg y Gymdeithas Archifau a Chofnodion o Ymwelwyr â gwasanaethau ystafelloedd ymchwilio ar y safle Archifau'r DU (o safbwynt yr unigolyn sy'n oedolyn) a gynhaliwyd o 3 Hydref 2022 i 4 Rhagfyr 2022. Nododd yr Aelodau mai dyma'r arolwg cyntaf i'w gynnal ers y pandemig a bod cyfanswm o 111 o wasanaethau archif ledled y DU wedi cymryd rhan yn yr arolwg a oedd yn cynnwys 15 o wasanaethau yng Nghymru. Roedd cwestiynau'r arolwg yn parhau i fod yr un peth i raddau helaeth â'r rheini a ddefnyddiwyd yn arolygon 2018 a 2016, a oedd yn caniatáu cymhariaeth ar draws y blynyddoedd.

Roedd yr Arolwg o Ymwelwyr ag Archifau'r DU 2022 wedi dangos bod Archifau Morgannwg wedi parhau i ddarparu gwasanaeth o ansawdd uchel i'r cyhoedd er gwaethaf yr aflonyddwch a achoswyd gan bandemig COVID-19 a gostyngiadau mewn adnoddau. Gwnaed gwelliannau mewn nifer o feysydd, ac roedd ansawdd y gwasanaeth wedi'i gynnal yn gyffredinol ers arolwg 2018, ac roedd atebion wedi'u nodi i helpu'r gwasanaeth i wella sgorau yn y meysydd hynny lle'r oedd yn is na'i safonau uchel ei hun ar hyn o bryd.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Archifydd am ei gwaith ar yr adroddiad a gwahoddodd gwestiynau gan Aelodau'r Cydbwyllgor.

Gofynnodd yr Aelodau am gamau gweithredu sy'n cael eu cymryd dros y tymheredd sy'n cynyddu yn ystafell ddiogel yr adeilad. Ymatebodd yr Archifydd bod gwaith wedi digwydd yr wythnos flaenorol i geisio datrys problem gyda'r coiliau gwresogi. Roedd yr offer wedi methu oherwydd ei oedran a'r ffaith ei fod yn agored i'r elfennau. Nododd yr Aelodau fod rhannau yn cael eu disodli dros amser. Roedd ffactorau tymhorol hefyd yn effeithio ar y tymheredd cynyddol yn yr ystafell ddiogel. Roedd gwaith ar y gweill ar hyn o bryd gyda'r contractwr cynnal a chadw a oedd yn gwneud ei orau i wneud gwaith atgyweirio. Adlewyrchwyd hyn hefyd yn y gyllideb.

Nododd yr Aelodau'r oriau agor gwahanol yn 2018 a 2022 a holodd a oedd hyn wedi effeithio ar ystadegau boddhad cwsmeriaid. Ymatebodd yr Archifydd fod yr oriau agor wedi'u cwtogi a chanfuwyd y byddai rhai pobl wedi hoffi eu hymestyn. Fodd bynnag, roedd y mwyafrif yn hapus i ymweld â'r archifau pan oedd yr adeilad ar agor. Byddai'r gwasanaeth yn parhau i fonitro i nodi unrhyw dueddiadau.

Cyfeiriodd yr Aelodau at dîm Swyddfa Gofrestru Caerdydd yn symud i adeilad yr archifau ym mis Hydref 2023 a rhentu tair ystafell a lle storio yn yr ystorfa. Gofynnodd yr Aelodau ble byddai'r Swyddfa Gofrestru ac ymatebodd yr Archifydd y byddai'r tîm yn darparu swyddogaeth swyddfa gefn, yn defnyddio cwpl o swyddfeydd gwahanol, ynghyd â defnyddio ochr gyhoeddus yr adeilad ar gyfer cofrestru genedigaethau a hysbysiadau bach ac arddangos hysbysiadau o briodasau. Y cyntedd fyddai'r unig le a rennir gydag archifau. Byddai hyn yn dod ag incwm sylweddol i'r gwasanaeth, yn ogystal â manteision gwell fel cynnydd yn nifer yr ymwelwyr ac yn codi proffil y gwasanaeth ymhlith aelodau'r cyhoedd.

PENDERFYNWYD: nodi cynnwys yr adroddiad.

15 : ADRODDIAD MONITRO MIS 4 2023/24

Rhoddwyd amlinelliad cynhwysfawr o'r adroddiad i'r Aelodau a'i holl benawdau allweddol a oedd yn rhoi manylion am wariant gwirioneddol ac incwm ar 31 Gorffennaf 2023 (Mis 4), yn erbyn Cyllideb gymeradwy 2023/24 ac amcanestyniadau ar gyfer sefyllfa alldro'r flwyddyn lawn.

Dywedwyd wrth yr Aelodau fod yr incwm a'r gwariant a ragwelir ar gyfer 2023/24 wedi nodi cynnydd yn y gronfa wrth gefn o'i gymharu â'r swm a gyllidebwyd (cyllideb o £65,000, rhagamcenir £99,475).

Nododd yr Aelodau y byddai Mis 7 yn rhoi arwydd wedi'i ddiweddaru o'r alldro a ragwelir, gan gynnwys diweddariadau ar y dyfarniad cyflog a mwy o sicrwydd ynghylch tueddiadau mewn incwm. Byddai hyn yn cael ei ystyried ochr yn ochr â datblygu cyllideb 2024/25 a chynaliadwyedd lefelau cronfeydd wrth gefn.

PENDERFYNWYD: i nodi'r sefyllfa alldro blwyddyn lawn a ragwelir ar gyfer 2023/24 fel y nodir yn yr adroddiad.

16 : DYDDIAD Y CYFARFOD NESAF.

15 Rhagfyr 2023, 2.00pm ar Microsoft Teams

Daeth y cyfarfod i ben am 2.57 pm